

بخش دوره درس:

بخش اختصاصی ۲ (جرایم علیه مصالح عمومی کشور)

کردآورنده:

جناب آقای فرهاد دارایی

موسسه آموزش عالی فروردین قائم شهر

نکات کلیدی فصل اول

- محاربه کشیدن سلاح به قصد جان، مال یا ناموس مردم یا ارباب آنهاست به طوری که موجب ناامنی در محیط شود.
- محاربه باید عمومیت داشته باشد و با انگیزه شخصی محقق نمی شود.
- کشیدن سلاح به معنی استفاده عملی از آن در محاربه نیست.
- سلاح مفهومی عرفی داشته و اعم از سلاح سرد و گرم است.
- کسی که برای مقابله و دفاع در مقابل محاربان دست به اسلحه می برد محارب نیست.
- حد محاربه: الف) اعدام ب) صلب ج) قطع دست راست و پای چپ د) نفی بلد است که با انتخاب قاضی تعیین می شود.
- محاربه جرمی علیه امنیت و بغی علیه حکومت است.
- بغی قیام مسلحانه و گروهی علیه اساس نظام جمهوری اسلامی است.

● مطابق ماده ۵۰۰ ق.م.ا فعالیت تبلیغی علیه کلیت نظام یا به نفع گروه‌ها و سازمان‌های مخالف، جرم می‌باشد.

● فعالیت تبلیغی در ماده مذکور، ظهور در استمرار عمل فوق دارد.

● جرم موضوع ماده ۵۰۲ مقید به ورود صدمه به امنیت ملی کشور است.

● طرفین جاسوسی (ماده ۵۲۰) باید دولت باشند.

● جرم موضوع ماده ۵۰۶ تنها جرم علیه امنیت غیر عمدی است.

● مرتکب جرم ماده مذکور مأمور دولتی است که مسئول امور

حفاظتی و طبقه‌بندی است و آموزش‌های لازم را هم دیده است.

● معرفی جاسوس (تبصره ماده ۵۱۰) باید مسیوق به شناسایی و جذب باشد.

● در جرم تحریک نیروهای رزمنده به فرار، عصیان و... (ماده

۵۰۴) اگر تحریک مؤثر (مهم و اساسی) و با قصد شکست نیروهای

خودی یا براندازی حکومت باشد، مجازات محارب را دارد.

● تحریک مؤثر (مهم و اساسی) بدون قصد شکست نیروهای خودی یا براندازی که مؤثر (در عمل اثرگذار) باشد، مجازات ۲ تا ۱۰ سال حبس دارد.

● تحریک مؤثر (مهم و اساسی) بدون قصد شکست نیروهای خودی یا براندازی که مؤثر (در عمل اثرگذار) هم نباشد، مجازات ۶ ماه تا ۳ سال حبس دارد.

● در جرم تهدید به بمب‌گذاری وسایل نقلیه عمومی و هواپیما و کشتی (ماده ۵۱۱) ادعا امری دروغ درباره گذشته و تهدید درست یا دروغ و درباره آینده است.

● مقامات مورد سوءقصد در ماده ۵۱۵، رهبر، رؤسای قوه و مراجع بزرگ تقلید هستند.

● مقامات خارجی مورد سوءقصد ماده ۵۱۶، نماینده سیاسی یک کشور (رئیس هیئت نمایندگی یا هر مقامی که پیرو دعوت رسمی وارد ایران شود) و رئیس کشور خارجی (شخص اول مملکت) هستند.

●● توهین به مقدسات اسلام (همه افراد و مکان‌های مقدس دین اسلام) ائمه (۱۲ امام)، حضرت فاطمه، تمامی پیامبران شناخته شده الهی، مطابق ماده ۵۱۳ جرم است.

●● در توهین به مقامات سیاسی خارجی، توهین باید علنی باشد و در قلمرو خاک ایران صورت گیرد.

●● تخریب به معنی نابود کردن تمام یا قسمتی از مال غیر است.

●● احراق از مصادیق تخریب است که مستقلاً جرم‌انگاری شده است.

●● مطابق ماده ۶۱۹ تعرض یا مزاحمت یا توهین به زنان و اطفال اگر در اماکن یا معابر عمومی باشد جرم است.

●● تبانی جرم مستمر است.

●● عنصر مادی تبانی حصول توافق بین طرفین آن است.

●● تبانی جرم مطلق است.

●● در تبانی علیه اعراض و نفوس مردم باید مقدمات اجرایی نیز فراهم شود، لیکن به دلیلی خارج از اراده نتیجه حاصل نگردد.

نکات کلیدی فصل دوم

●● جعل، قلب متقلبانه حقیقت برای اضرار به غیر است.

●● نوشته موضوع جعل، نوشته روی کاغذ بوده و نوشته روی

سنگ، چوب، مجسمه، پارچه و غیره را در بر نمی گیرد.

●● در ساختن نوشته سند، مهر و امضاء، جاعل چیزی را که وجود ندارد به وجود می آورد.

●● تغییر در سند جعلی، جعل محسوب نمی شود.

●● خراشیدن از بین بردن حروف و تراشیدن، از بین بردن کل کلمه است.

●● قلم بردن به معنی ناخوانا کردن است.

●● سوزاندن سند، تخریب یا اتلاف است نه جعل.

●● الصاق به معنی چسبانیدن دو نوشته به یکدیگر است.

●● جعل مادی، جعل در صورت و ظاهر سند است.

●● جعل مفادی (معنوی) جعل در مرحله تنظیم سند است.

- آنچه در جرم جعل مهم است امکان به اشتباه افتادن عامه مردم است نه صرفاً شباهت.
- جعل در فتوایی جرم نیست مگر آنکه مصدق گردد.
- نوشته جعلی باید درباره ماهیت یا نویسندگی اش دروغی بگوید.
- جرم جعل، مطلق است.
- اضرار بالقوه و احتمالی در جعل کافی است.
- ضرر در جرم جعل می‌تواند مادی - معنوی - عمومی یا اجتماعی باشد.
- استفاده از سند مجعول به صرف ارائه سند جعلی محقق می‌گردد.
- استفاده از سند مجعول حتی از سوی خود جاعل، جرم جداگانه است.

نکات کلیدی فصل سوم

●● قلب سکه جرم علیه آسایش عمومی است.

●● در قلب سکه برخلاف جعل لازم است سکه ساخته شده شبیه سکه اصلی باشد.

●● در قلب مسکوکات رایج طلا و نقره لازم است که این سکه‌ها مورد معامله واقع شوند (رواج نسبی داشته باشد) و به راحتی در بازار دست به دست شوند.

●● مسکوکات مورد حمایت در جرم قلب، مسکوکات طلا و نقره سکه‌های بهار آزادی و سکه‌های حکومت قبلی (پهلوی) و لیره هستند.

●● در قلب مسکوکات رایج غیر طلا و نقره رواج عرفی این سکه‌ها لازم است.

●● رواج عرفی یعنی پول رایج و قانونی یک کشور باشند.

●● تخدیش مختص سکه‌های طلا و نقره است چون تخدیش به معنی کاستن از فلز قیمتی است.

تخدیش جرمی مطلق است.

ترویج سکه قلب به معنی به جریان انداختن آن بین کسبه و مردم است.

اگر ترویج دهنده، سازنده یا مخدوش کننده هم باشد، تعدد مادی پیش می آید.

صرف پشت ویتترین گذاشتن (نمایش) سکه قلب، ترویج محسوب نمی گردد.

وارد کردن سکه قلب به معنی ورود آن به مرزهای کشور ماست.

وارد کردن لزوماً به معنی همراه داشتن سکه با خود هنگام ورود نیست، بلکه ممکن است از طریق پست وارد شود.

در صورت همکاری با مأمورین در جرم قلب سکه، مجرم از مجازات حبس و در صورت توبه از کلیه مجازاتها معاف می شود.

جرم جعل و قلب سکه قابل تعلیق و تعویق اند، مگر آنکه تحت شمول جرم اقتصادی بند ج ماده ۴۷ ق.م.ا قرار گیرند.